

Właściciel gospodarstwa rolnego korzystający z płatności dla Wariantu 3.2 nie może dla tej samej powierzchni uzyskać płatności z tytułu realizacji pakietu 4. Zakresy płatności przedstawiono poniżej przy omówieniu programu rolnośrodowiskowego.

Rolnik wnioskując o pomoc w ramach schematu I zobowiązuje się do realizacji zadeklarowanego działania w okresie 5 lat i musi złożyć wniosek rolnośrodowiskowy zaznaczając, że wnioskuje o płatność na obszarze Natura 2000.

Program rolnośrodowiskowy obejmuje szereg działań pogrupowanych w tzw. pakiety. Może być realizowany na terenie całego kraju. Jego celem jest poprawa środowiska naturalnego obszarów wiejskich, przez:

- przywracanie lub utrzymanie cennych przyrodniczo siedlisk użytkowanych rolniczo;
- promowanie zrównoważonego systemu gospodarowania;
- zapewnienie odpowiedniego użytkowania gleb i ochrony wód;
- kształtowanie struktury urozmaiconego krajobrazu;
- zachowanie lokalnych ras zwierząt gospodarskich i lokalnych odmian roślin uprawnych.

Pakiet 1. Rolnictwo zrównoważone – niektóre wymagania:

- Zaplanowanie i przestrzeganie prawidłowego doboru i następstwa roślin w płodozmianie;
- Opracowanie planu nawozowego opartego na bilansie azotu i stosowaniu maksymalnej dawki azotu na gruntach ornych do 150 kg N/ha a na trwałych użytkach zielonych do 120 kg N/ha;
- Stosowanie nawozów naturalnych, kompostów i nawozów mineralnych;
- Wykluczenie osadów ściekowych;
- Obsada zwierząt nie powinna przekraczać 2 DJP*/ha użytków rolnych;
- Zachowanie istniejących trwałych użytków zielonych;
- *DJP – Duża Jednostka Przeliczeniowa.

Płatności za realizację Pakietu 1	zł/ha/rok
Wariant 1.1 „Rolnictwo zrównoważone”	450

Pakiet 2. Rolnictwo ekologiczne – wymagane jest prowadzenie produkcji rolnej zgodnie z zasadami Rozporządzenia Rady (WE) Nr 2092/91 i 1804/99. Pakiet obejmuje gospodarstwa w okresie przestawiania na pro-

dukcję metodami ekologicznymi oraz gospodarstwa posiadające ważny certyfikat wydany przez upoważnioną jednostkę certyfikującą. W ramach pakietu rolnik otrzymuje **rekompensatę kosztu uczestnictwa w systemie kontroli**, maksymalnie 20% płatności ale nie więcej niż ustalone kwoty zależne od wielkości gospodarstwa: do 5 ha użytków rolnych – 600 PLN na gospodarstwo, powyżej 5 ha do 10 ha – 750 PLN, powyżej 10 ha do 20 ha – 800 PLN, powyżej 20 ha do 50 ha – 900 PLN, powyżej 50 ha do 100 ha – 1000 PLN, powyżej 100 ha – 1 100 PLN.

Płatności za realizację Pakietu 2:

Rolnictwo ekologiczne	zł/ha/rok
Wariant 2.1 Uprawy rolnicze z certyfikatem	750
Wariant 2.2 Uprawy rolnicze bez certyfikatu	800
Wariant 2.3 Trwałe użytki zielone z certyfikatem	260
Wariant 2.4 Trwałe użytki zielone bez certyfikatu	330
Wariant 2.5 Uprawy warzywne z certyfikatem	1 300
Wariant 2.6 Uprawy warzywne bez certyfikatu	1 540
Wariant 2.7 Uprawy zielarskie z certyfikatem	720
Wariant 2.8 Uprawy zielarskie bez certyfikatu	800
Wariant 2.9 Uprawy sadownicze i jagodowe określone w Rozporządzeniu MRiRW z certyfikatem	1 540
Wariant 2.10 Uprawy sadownicze i jagodowe określone w Rozporządzeniu MRiRW bez certyfikatu	1 800
Wariant 2.11 Uprawy sadownicze i jagodowe pozostałe z certyfikatem	650
Wariant 2.12 Uprawy sadownicze i jagodowe pozostałe bez certyfikatu	800

Pakiet 3. Ekstensywne trwałe użytki zielone – polega na ograniczeniu nawożenia i ilości pokosów lub intensywności wypasu, w celu poprawy warunków bytowania przedstawicieli flory i fauny typowych dla ekstensywnych użytków zielonych oraz zachowania łąkowo-pastwiskowych krajobrazów wiejskich. Przystąpienie do realizacji

Wariantu 3.2. Ochrona siedlisk lęgowych ptaków wymaga sporządzenia dokumentacji ornitologicznej, której koszt będzie rekompensowany jednorazowo, łącznie z wypłatą pierwszej płatności rolnośrodowiskowej.

Maksymalne koszty dokumentacji są zależne od powierzchni siedliska, na której będzie realizowany program rolnośrodowiskowy: powierzchnia siedliska do 1 ha – 500 zł, od 1,01 ha do 5 ha – 1000 zł, od 5,01 do 20 ha – 2000 zł, od 20,01 do 50 ha – 3000 zł, powyżej 50 ha – 4000 zł.

Płatności za realizację Pakietu 3:

Ekstensywne trwałe użytki zielone	zł/ha/rok
Wariant 3.1. Ekstensywna gospodarka na łąkach i pastwiskach;	500
Wariant 3.2. Ochrona siedlisk lęgowych ptaków.	1 600

Pakiet 4. Ochrona cennych siedlisk przyrodniczych.

W pakiecie wymieniono siedliska zgodnie z nazewnictwem Rozporządzenia z dnia 16 maja 2005 (Dz. U. Nr 94, poz. 795) odnoszącym się do załącznika I Dyrektywy Siedliskowej. Podstawą do realizacji pakietu jest wykonanie dokumentacji siedliska oprócz planu rolnośrodowiskowego wymaganego przy programie rolnośrodowiskowym. Podobnie jak w przypadku Pakietu 3 koszt tej dokumentacji będzie rekompensowany w zależności od powierzchni siedliska – stawki będą analogiczne. Wymagania dla wszystkich wariantów Pakietu 4 obejmują zakaz:

- przeorywania
- wałowania
- stosowania ścieków i osadów ściekowych, pestycydów, podsiewu
- budowania nowych systemów melioracyjnych
- włókania w okresie od 1 kwietnia do 1 września
- stosowania zabiegów agrotechnicznych od 1 kwietnia do terminu pierwszego pokosu. W każdym z wariantów dodatkowo określono szczegółowe wymagania dotyczące koszenia, wypasu, nawożenia.

Płatności za realizację Pakietu 4

Ochrona cennych siedlisk przyrodniczych	zł/ha/rok
Wariant 4.1. Mechowiska	1 450
Wariant 4.2. Szuwary wielkoturzycowe	
Wariant 4.3. Łąki trzęślicowe i selernicowe	
Wariant 4.4. Murawy ciepłolubne	
Wariant 4.5. Półnaturalne łąki wilgotne	
Wariant 4.6. Półnaturalne łąki siedlisk świeżych	
Wariant 4.7. Bogate gatunkowo murawy bliźniczkowe	
Wariant 4.8. Słonorośla	

Pakiet 5. Zachowanie lokalnych odmian roślin uprawnych. Płatności przysługują rolnikom, którzy uprawiają w sposób tradycyjny miejscowe odmiany roślin uprawnych a ich wysokość jest niezależna od kierunku produkcji. Różnice występują w zależności od przeznaczenia produkcji: czy jest to produkcja towarowa czy nasienna, a tu w zależności od produkcji nasiennej towarowej czy też z przeznaczeniem dla banku genów.

Płatności za Pakiet 5:

Zachowanie lokalnych odmian roślin uprawnych	zł/ha/rok
Wariant 5.1. Produkcja towarowa lokalnych odmian roślin uprawnych	570
Wariant 5.2. Produkcja nasienna lokalnych odmian roślin uprawnych	800
Wariant 5.3. Produkcja nasienna na zlecenie banku genów starych roślin uprawnych	4 500
Wariant 5.4. Sady tradycyjne.	2 100

Pakiet 6. Ochrona lokalnych ras zwierząt gospodarskich. Pakiet jest podzielony na warianty według gatunków zwierząt:

Wariant 6.1. Zachowanie lokalnych ras bydła – obejmuje rasy bydła, dla których realizowane są programy hodowlane ochrony zasobów genetycznych: polska czerwona, biało-żółta, polska czerwono-biała i polska czarno-biała. Wymagania: minimum 4 krowy tej samej rasy wpisane do księgi zwierząt hodowlanych danej rasy, prowadzenie dokumentacji hodowlanej w stadzie.

Wariant 6.2. Zachowanie lokalnych ras koni. Pakiet obejmuje rasy koni objęte programami ochrony: konik polski, koń huculski, małopolski, śląski i wielkopolski. Wymagania: minimalna liczba klaczy w stadzie – 2 klacze tej samej rasy zakwalifikowane do udziału w programie ochrony, wpis koni do księgi zwierząt hodowlanych danej rasy i prowadzenie dokumentacji hodowlanej stada.

Wariant 6.3. Zachowanie lokalnych ras owiec. Pakiet obejmuje rasy owiec objęte programami ochrony: wrzosówka, świniarka, owca olkuska, polska owca górską odmiany barwnej, polska owca nizinna odmiany żelazniańskiej, korideil, owca kamieniecka, owca pomorska, cakiel podhalański i merynos polski w starym typie. Wymagania: minimalna liczba owiec matek – owce rasy olkuskiej – 5 sztuk, pozostałe – 10 sztuk, wpis owiec do księgi zwierząt hodowlanych danej rasy, prowadzenie dokumentacji hodowlanej stada, liczba maciorek przypadająca na tryka nie przekracza 30.

Wariant 6.4. Zachowanie lokalnych ras świń. Pakiet obejmuje rasy świń objęte programami ochrony zasobów genetycznych: puławska, złotnicka biała złotnicka pstra.

Płatności za realizację Pakietu 6:

Ochrona lokalnych ras zwierząt gospodarskich	zł/szt/rok
Wariant 6.1. Zachowanie lokalnych ras bydła	1 150
Wariant 6.2. Zachowanie lokalnych ras koni	1 500
Wariant 6.3. Zachowanie lokalnych ras owiec	330
Wariant 6.4. Zachowanie lokalnych ras świń	570

Klacz rasy śląskiej MALWA ze źrebakiem MARKIZEM - hodowla Gliwice-Łabędy

Pakiet 7. Ochrona gleb i wód przez zapewnienie utrzymania roślinności na gruntach ornych w formie zasiewu jednogatunkowego lub mieszanki kilku gatunków roślin w okresach między plonami głównymi.

Płatności za Realizację Pakietu 7:

Ochrona gleb i wód	zł/ha/rok
Wariant 7.1. Wsiewki poplonowe	340
Wariant 7.2. Międzyplon	360
Wariant 7.3. Międzyplon ścierniskowy	380

Pakiet 8. Strefy buforowe. Działanie polega na utrzymaniu podłużnych pasów roślinności ograniczających wpływ zanieczyszczeń do wód i erozję gleb oraz wpływających na zwiększenie bioróżnorodności na terenach rolniczych. Strefy buforowe powinny być zakładane wzdłuż cieków, małych zbiorników wodnych, strumieni, stawów, źródełek. Ich szerokość liczona jest od brzegu cieków lub zbiornika. Miedze natomiast to pasy roślinności w obrębie dużych powierzchni pól, wzdłuż linii lasu lub na obrzeżach wąwozów.

Płatności za realizację Pakietu 8:

Strefy buforowe	zł/mb/rok	zł/ha/rok
Wariant 8.1. Utrzymanie 2 – metrowych stref buforowych	45	2 243
Wariant 8.2. Utrzymanie 5 -metrowych stref buforowych	110	
Wariant 8.3. Utrzymanie 2-metrowych miedz śródpolnych	40	2033
Wariant 8.4. Utrzymanie 5 – metrowych miedz śródpolnych	100	

Zasady łączenia pakietów rolnośrodowiskowych.

Podstawą do realizacji pakietów rolnośrodowiskowych jest plan działalności opracowany dla gospodarstwa na okres 5 lat. Może on uwzględniać realizację dowolnej liczby pakietów. Płatności z tytułu ich realizacji będą sumowane dla danej powierzchni z zastrzeżeniem następujących wyjątków: nie wolno łączyć pakietów: 1 Rolnictwo zrównoważone i 2. Rolnictwo ekologiczne oraz 7. Ochrona gleb i wód i 2. Rolnictwo ekologiczne. Pakiet 3. Ekstensywne trwałe użytki zielone nie może być realizowany na tej samej powierzchni co Pakiet 4. Ochrona cennych siedlisk przyrodniczych.

Zmniejszenie płatności w zależności od powierzchni gospodarstwa:

Pakiety: 1. Rolnictwo zrównoważone, 2. Rolnictwo ekologiczne, 7. Ochrona gleb i wód.

- 1 – 100 ha: 100% płatności rolnośrodowiskowej,
- 100,1 – 200 ha: 50% płatności rolnośrodowiskowej,
- ponad 200 ha: 10% płatności rolnośrodowiskowej.

Pakiet 3. Ekstensywne trwałe użytki zielone, wariant 3.1 ekstensywna gospodarka na łąkach i pastwiskach.

- 1 – 10 ha: 100% płatności rolnośrodowiskowej,
- 10,1 – 50 ha: 75% płatności rolnośrodowiskowej,
- 50,1 – 100 ha: 50% płatności rolnośrodowiskowej,
- ponad 100 ha: 10% płatności rolnośrodowiskowej.

Rolnik zainteresowany pozyskaniem dodatkowych dochodów ma dużo możliwości, jak widać z przedstawionego powyżej przeglądu płatności. Warto zaznaczyć, że są to pieniądze wypłacane dodatkowo do przysługujących wszystkim rolnikom płatności bezpośrednich.

Ulotka powstała w ramach projektu „Monitoring wdrażania zaleceń Unii Europejskiej w zakresie zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska w rolnictwie”.

Pozarządowy Ośrodek Informacji o Rolnictwie Ekologicznym prowadzony przez:

Polski Klub Ekologiczny
Kolo Miejskie w Gliwicach
ul. Kaszubska 2
(wejście od ul. Akademickiej)
44-100 Gliwice, skr. poczt. 489
tel./fax 032 231 85 91
e-mail: biuro@pkegliwice.pl
www.pkegliwice.pl

Opracowanie ulotki było możliwe dzięki pomocy finansowej Unii Europejskiej. Poglądy w niej wyrażane w żaden sposób nie odzwierciedlają oficjalnego stanowiska.

POMOC FINANSOWA DLA ROLNIKÓW CHRONIĄCYCH ŚRODOWISKO

proponowana na lata 2007 - 2013

W latach 2007 – 2013 będzie w Polsce wdrażany Program Rozwoju Obszarów Wiejskich finansowany z Europejskiego Funduszu Rolnego na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz ze środków krajowych przeznaczonych na ten cel w ustawie budżetowej. W Programie tym poszczególne działania będą przyporządkowane czterem osiom priorytetowym odzwierciedlającym najważniejsze potrzeby kraju:

Oś 1 – Poprawa konkurencyjności sektora rolnego i leśnego;

Oś 2 – Poprawa środowiska naturalnego i obszarów wiejskich;

Oś 3 – Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej;

Oś 4 – Leader.

Znaczenie poprawy środowiska naturalnego zostało w tym programie wyraźnie podkreślone jako Oś 2 -tzw. środowiskowa, co stanowi istotną zmianę w dotychczasowym podejściu do tego zagadnienia w polskiej polityce rolnej i jest praktycznym wsparciem wdrażania zasad zrównoważonego rozwoju, czyli wzrostu gospodarczego zharmonizowanego z ochroną środowiska. Poniżej bardziej szczegółowo przedstawiono wybrane działania, których finansowanie będzie możliwe w ramach Osi 2. Charakteryzują się tym, że nie wymagają współfinansowania przez rolnika, lecz płatności przysługują tylko pod warunkiem spełnienia niepłatnych wymagań minimalnych w zakresie dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska.

Płatności dla obszarów NATURA 2000 oraz związanych z wdrażaniem Dyrektywy 2000/60/WE (wodnej). Jest to działanie nowe w porównaniu z PROW na lata 2004 – 2006, składające się z dwóch schematów:

Schemat I obejmuje płatności dla obszarów Natura 2000 wspomagające rolników, którzy muszą realizować zobowiązania wynikające z położenia gospodarstw w obrębie obszarów Natura 2000. Obecnie sieć obszarów Natura 2000 obejmująca tzw. SOO – Specjalne Obszary Ochrony (Ostoje Siedliskowe) i OSO – Obszary Specjalnej Ochrony (Ostoje Ptaków) jest w trakcie wyznaczania i zajmuje ok. 11% powierzchni kraju.

Co to jest Natura 2000? Jest to sieć obszarów kraju wyznaczonych przez Ministra Środowiska, zatwierdzonych przez Radę Ministrów i przesłanych do Komisji Europejskiej, której celem jest utrzymanie zagrożonych rodzajów siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk zagrożonych i rzadkich gatunków roślin i zwierząt, stanowiąca część europejskiej sieci Natura 2000. Utworzenie sieci wynika z zadań narzuconych przez dyrektywę 92/43/EWG – zwaną Dyrektywą Siedliskową, której celem jest ochrona różnorodności biologicznej na terytorium państw członkowskich Unii Europejskiej.

Schemat I składa się z dwóch pakietów rolnośrodowiskowych:

- **Pakiet 3. Ekstensywne trwałe użytki zielone** – tylko Wariant 3.2. Ochrona siedlisk łągowych ptaków;
- **Pakiet 4. Ochrona cennych siedlisk przyrodniczych** – wszystkie warianty.

Rolnikowi przystępującemu do realizacji programu rolnośrodowiskowego na obszarze Natura 2000 przysługuje jednorazowa refundacja kosztów sporządzenia dokumentacji siedliska lub dokumentacji ornitologicznej, w której zostanie określony zakres monitoringu przyrodniczego obejmujący wybrane gatunki roślin lub zwierząt. Natomiast koszty związane z monitoringiem będą dodatkowym elementem rekompensaty dla rolnika wypłacanym w każdym roku realizacji.